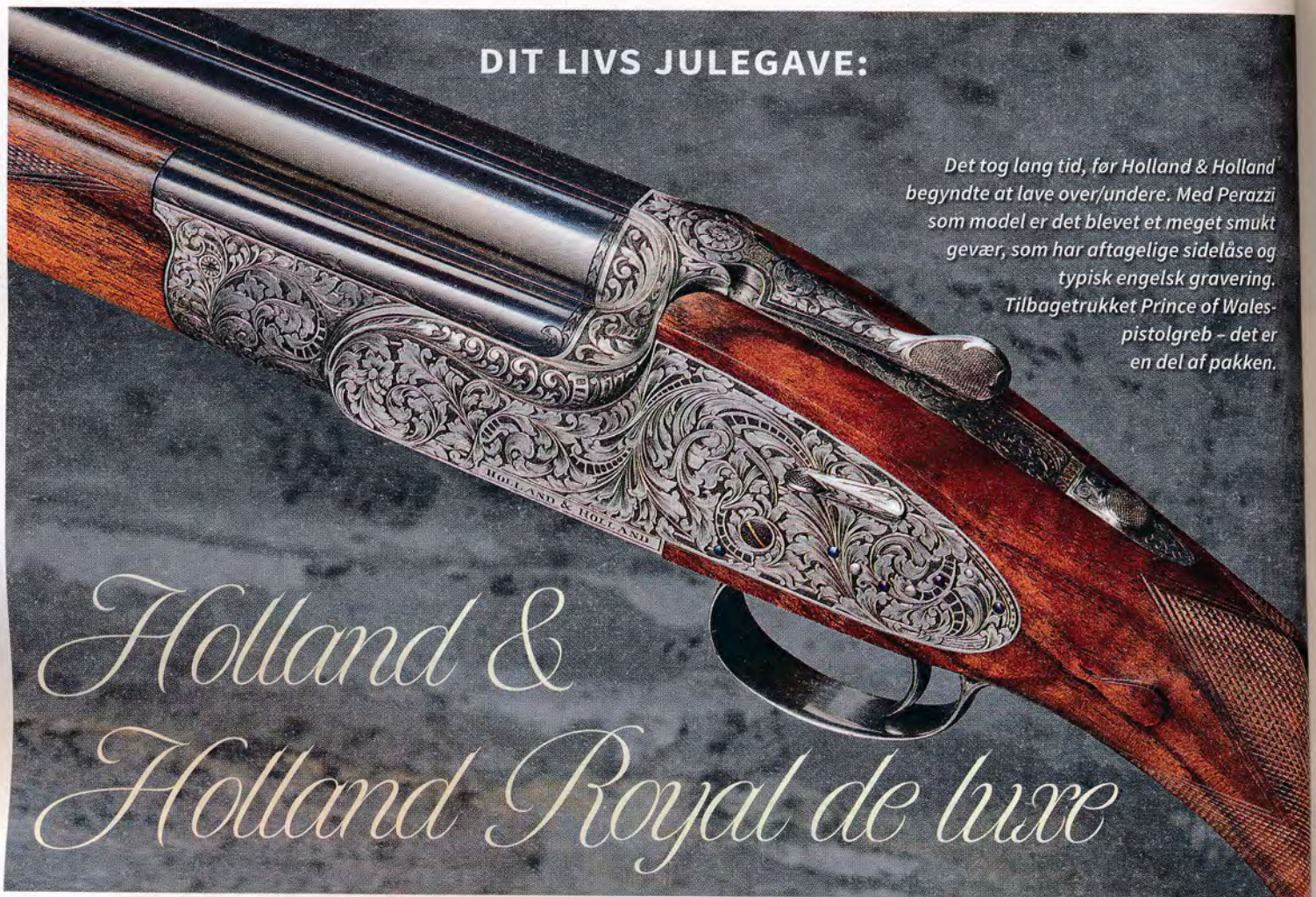

DIT LIVS JULEGAVE:

Det tog lang tid, før Holland & Holland begyndte at lave over/under. Med Perazzi som model er det blevet et meget smukt gevær, som har aftagelige sidelåse og typisk engelsk gravering. Tilbagetrukket Prince of Wales-pistolgreb – det er en del af pakken.

Holland & Holland Royal de luxe

Skal julegaven være det helt store, må pakken godt være ret smal, have lidt vægt og være cirka 135 cm lang. Her kigger vi nærmere på, hvad jeg kalder julegaven for livet – ikke blot fordi det er godt og fint, men også fordi det næppe kan blive meget dyrere.

Tekst og foto: Thorkild Ellerbæk og H&H

VÅBEN: Holland & Holland er for mange danske jægere et fint og dyrt engelsk gevær. De fleste kender ikke så mange af de andre, som er lige så fine og dyre, fra J. Purdey & Sons, Boss & Co, Watson Bros eller Westley Richards & Co.

Over/underen fra min test havde et kaliber 20 løb og et kaliber 28. En kombi for specialister. Bemærk låsekonstruktionen, som har Perazzi som forbillede. Det giver god mening at kombinere italiensk holdbarhed og styrke med engelsk elegance.

Det er også håndbyggede engelske geværer med historiens vingesus over sig og ikke geværer, vi ser så ofte på jagt i Danmark.

En ny Holland & Holland, som jeg har valgt at teste til denne jule-special, koster den nette sum af godt 1,2 millioner kroner (altså i standard-udgaven). Vil du have en over/under, er prisen knap 1,3 millioner kroner. Hvis du vil ønske den til jul i år, er du for sent ude. Der er leveringstid på adskillige måneder, og du er nødt til at tage en tur til Bruton Street i London.

Danmark har ikke nogen forhandler af nye geværer fra huset. Men firmaets danske repræsentant er Jesper Dellgren med skydeskolen af samme navn. Han har et mindre udvalg af fine Holland & Hollands. Så der fandt jeg et lækkert sæt brugte parbøsser i Royal-udgaven og i kaliber 16 til 650.000 kroner (nypris: over to millioner kroner). Jesper har også en meget fin kaliber 20 over/under. Den havde det plus, at der følger et ekstra sæt løb med i kaliber 28. Det sæt koster 460.000 kroner og ville i dag også koste mere end to millioner kroner. Alene et ekstra sæt løb koster omkring 300.000 kroner. De er alle fra slut 1990'erne og i absolut top stand.

Historien er vigtig

Historien er en meget vigtig del af et engelsk haglgevær i den klasse. Holland & Holland er grundlagt i 1835 af tobakshandleren Harris Holland. Han brugte nu det meste af sin tid på konkurrence-skydning og jagt, så udviklingen af haglgeværer stod hans hjerte nærmest. I 1861 skete der noget som satte skub i firmaet, da nevøen Henry Holland kom ind som partner.

Det normale i slutningen af 1800-tallet var, at de "nye" firmaer som Purdey og Boss startede med folk, som kom fra andre bøssemagerværksteder. Men ikke her. Ingen af dem havde nogen fortid hos "konkurrenterne".

I årene op til 1900 og lige efter skete der en voldsom teknisk udvikling af side-by-side haglgeværer i England. Den største opfindelse var Anson & Deeleys udvikling af bokslåsen hos Westley Richards i Birmingham. Det er en opfindelse, som den dag i dag findes næsten uændret på de fleste haglgeværer.

Men Henry Holland var det, man i dag kalder innovativ i den finere ende. Han introducerede i 1908 en udtagelig lås og i 1922 den såkaldte selvåbner. En mekanisme, som hjælper til hurtigere genladning.

Alle Holland & Holland i dag er med selvåbner, og der er mange muligheder for at få geværet, ligesom man ønsker det. Jesper Dellgren fortæller, at han i tidens løb har solgt en del nye geværer, og det er så helt almindeligt, at køberen og Jesper tager en tur til London og får taget mål og vælger træ, gravering m.m. i forretningen i Bruton Street.

Turbulente tider

Holland & Holland har gennem årene været igennem en del turbulente tider. Efterspørgslen efter de dyre geværer fra de engelske producenter har altid været afhængig af positive økonomiske konjunkturer. Det er vilkårene i luksusindustrien, og går det skidt for verdensøkonomien og aktiemarkedet, er der ikke megen aktivitet i butikken.

Der er dog altid nogle, for hvem en udskrivning på over en million kroner til et haglgevær eller det dobbelte for parbøsser er et greb i lommen, og derfor ender rigtig mange af de dyre engelske geværer i perioder også hos rige mennesker i Mellemøsten eller i USA. En overgang var det russiske rigmænd, som stod i kø foran butikken, inden den åbnede. Men den type kunder er der ikke mange af mere. Det er heller ikke mange nye Holland & Hollands, som er blevet leveret til Danmark i nyere tid.

Firmaet har været tæt på bunden indimellem, men er altid blevet reddet af økonomisk stærke investorer. Lige nu ejes Holland & Holland af det franske firma Chanel – dem med parfumen og tøjet – som spreder sine investeringer bredt.

Der produceres også rifler af højeste kvalitet. Mest kendt er deres dobbeltrifler, som ofte sælges i deres egen kaliber: .375 Holland & Holland. En fin storvildtriffel til priser i samme kategori som haglgeværene.

Som de øvrige engelske huse har man også en meget stor afdeling med tøj, som skal matche den linje, navnet og geværene har lagt siden 1835. Og ja, det er også tøj, der matcher priserne. Flere tusinde kroner for et tørklæde eller en vest er normen.

Lever på det gode ry

Der er ingen tvivl om, at Holland & Holland på mange måder lever på sit gode ry fra storhedstiden i den engelske våbenindustri. Der er heller ikke tvivl om, at de geværer, de

Det er svært at sætte en finger på noget grimt på denne Holland & Holland. Graveringerne er håndlavede, og der er ikke en synlig fejlslibning på overfladerne eller i samlingerne. Det er mange hundrede timers arbejde. Ikke nogen laser her og ikke nogen guldfugl eller guldaftækker.

laver i dag, også er af en meget høj kvalitet. Holland & Holland er blandt dem, som med god samvittighed kan sige, at de laver "best guns".

Hvor mange de sælger om året, og hvordan arbejdsprocessen egentlig er, kan man ikke få at vide. Så hvis man lige står og gerne vil bestille en ny i dag, vil det nok være en god ide at tage det pæne tøj på og gå ind i The Gunroom i Bruton Street med Jesper Dellgren som formidler.

Eller hvorfor ikke købe en brugt? De findes i stort tal, og at en Holland & Holland har 20, 50 eller 100 år på bagen, ændrer ikke ved kvaliteten. Der er flere af de danske forhandlere med "finere" våben, som har brugte på hylderne, og indimellem kommer de også på de danske auktioner. >

Holland & Holland – over/under

> Der er en del danskere, som ejer en eller flere Holland & Hollands. Det kan vel være arvestykker, men også dem, som er gået efter drømmen og har pengene. Der er også købere til brugte geværer, og de, der køber Holland & Holland i dag, er folk med penge nok på kontoen, som ofte går efter mærkevarer. Uanset om det er ure, biler, tøj eller våben, går de efter det dyreste. Gerne meget dyrt.

Der var lige et par billige

I den billige ende har der været to bokslåsgeværer, Northwood og Cavalier, som begge reelt er fra Webley & Scott i Birmingham. Op til midt-70'erne producerede de utroligt mange side-by-side geværer uden afsender til bl.a. Holland & Holland. De gjorde dem selv færdige og stemplede H&H ind i stålet. Sådan var det, og sådan er det også mange steder

At håndarbejdet går hele vejen igennem, ses på dette billede. Her skrives – ikke stemples – geværets nummer ind i bunden af løbet. Unødvendigt? Blæret? Ja, men sådan gør man bare hos H&H og de andre engelske "håndbyggere". Om der går en time eller to ekstra på det, er ikke så vigtigt.

er i dag. Det er imidlertid en del år siden, Holland & Holland droppede Anson & Deeleymodellen. "Køb den dyre med sidelås," fik køberne at vide.

Den nye over/under, som har været på programmet i en halv snes år, ligner til forveksling teknisk en Perazzi. Det er ikke en Perazzi, og Holland & Holland laver det hele selv. Det var også meget sent, at Holland & Holland (og Purdey) begyndte at lave over/undere. Det var jo ikke "rigtige" haglgeværer.

Side-by-side udgaven er det, jeg vil kalde en 100 procent Holland & Holland. Fordi det var her, Harris Holland for alvor satte sig på toppen af jagtgeværmarkedet i slutningen af 1800-tallet. Det kan man se ved f.eks. at sammenligne de oprindelige geværer med dagens udgaver. Dengang var Holland & Holland toneangivende – i dag er de stadig i spidsen, men ikke unikke.

Er der overhovedet noget, som kan retfærdiggøre, at et haglgevær skal koste over en million kroner? Man kan vælge at sige, at hvis der er købere i den prisklasse (gælder også biler, ure eller møbler), så skal køberne jo have muligheden for at købe.

Jeg har i tidens løb haft en del af disse meget dyre våben i hænderne og skudt med dem. Jeg skyder selv med en Best Gun fra Westley Richards (1892), som slet ikke er i den prisklasse, men, vil jeg hævde, er i samme kvalitet.

Enestående balance

Der er simpelthen en enkelt ting, som de fleste, der får et topgevær i hænderne, straks mærker: balancen. Det er det centrale i sådanne geværer, og det er det, der gør, at de er utroligt lækre at skyde med. Håndarbejdets lange proces og tilpasningen sætter sine spor i håndteringen. Der bliver filet, slebet og poleret igennem hele processens mange hundrede timer. Låsen er den dag i dag filet ud af en stor klods stål i hånden.

De fleste af denne type geværer laves i dag efter nøjagtig samme anvisninger som for 200 år siden. Selvfølgelig er der kommet lidt ændringer undervejs, men overordnet set er en H&H fra 2020 identisk med en fra 1895.

I dag er de alle med sidelåse. Altså den engelske låsekonstruktion, hvor alle bevægelige dele er monteret på indersiden af de plader, som er siderne på baskylen. Det er håndlavede bladfjedre, og alting er passet til med det fineste metalværktøj.

Ejektor, sikringer og sammenføjninger i løb er drevet i hånden, og det hele afrundes af to ting, som er enestående for denne type geværer: skæftetræ i den bedste kvalitet og håndgraveringer på metallet. Det er meget smukke grave-ringer, som alene kan tage en måned eller to at lave.

Endelig skal det hele pakkes i en original håndbygget læderkuffert med egetræsramme. En tung ting, men det hører med. Den er ikke med i prisen. Spørg, inden du bestiller – sådan en kuffert kan nemt koste 20-25.000 kroner.

Holland & Holland – side-by-side

Testen foregik på Jesper Dellgrens skydeskole, og det var mest side-by-side udgaven i kaliber 16, jeg skød med. Og jo. Det er en fornøjelse at skyde med en Holland & Holland. Og så i kaliber 16, hvor du får mindre vægt og efter min opfattelse den helt rigtige balance. At vægten er i den lave ende, giver ikke mere rekyle her. Normalt er lav vægt lig med mere rekyle. Men der er en faktor her, som er lige så vigtig: Balancerer geværet rigtigt, og passer det, er rekyle ikke noget at snakke om.

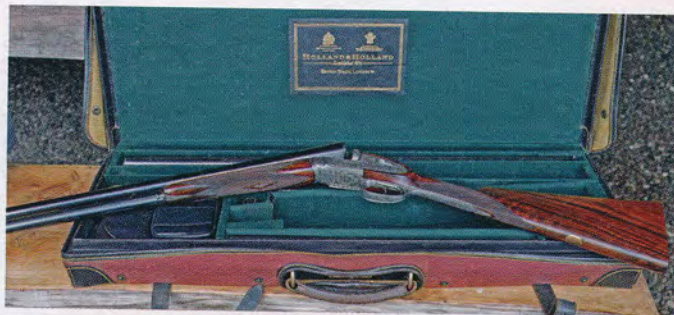
Der er 76 centimeter løb på 16'eren, og det mener jeg også er det eneste rigtige til et gevær som dette. Det ER jo ikke et gevær, man bruger til at gå igennem i buskadset, men et gevær, som man står på post med.

Det er ikke retfærdigt at sammenligne en H&H med et billigere haglgevær. Men der er en del, som har fundet ud af, at f.eks. AYA's model 1 eller 2 kan være et alternativ. Med god grund, for de er nemlig nærmest identiske kopier af en H&H, og nyprisen er under 100.000 kroner. Det er også meget velskydende geværer, men der er en helt speciel fornemmelse ved at skyde med en Holland & Holland. At mærke balancen, det 100 procent justerede aftræk og

mærke et stykke træ i overluksusklasse mod kinden. For mange er det ligegyldigt for jagt og skydning. Men de vil jo heller ikke ønske sig en Holland & Holland til jul.

Så lige nu er der to muligheder: Køb med det samme i brugt udgave, eller betal det dobbelte, og vent til juleaften 2021.

thorkild@ellerbaek.eu

Standard-kufferten er ikke luksus, men har plads til det ekstra løbsæt, klikpatroner, renseset, olieflaske og en lille Holland & Holland-bomuldsklud (!) til aftørring.

MORE

NL PURE
ÉT MED
NATUREN

SEE THE UNSEEN

SWAROVSKI
OPTIK